

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter
(SKOLFS 2012:19) om kursplaner för
kommunal vuxenutbildning som särskild
utbildning på grundläggande nivå;**

SKOLFS 2021:60

Utkom från trycket
den 26 oktober 2021

beslutade den 12 oktober 2021.

Med stöd av 2 kap. 11 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning föreskriver Skolverket att bilaga 1 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå¹ ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2022.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Jan Rehnstam

---

¹ Senaste lydelse av föreskrifternas rubrik SKOLFS 2020:96.

Kurs: Biologi
Kurskod: SGRBIO7
Verksamhetspoäng: 150

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Kunskaper i biologi har stor betydelse för samhällsutvecklingen inom så skilda områden som hälsa, naturbruk och miljö. Med kunskaper om naturen och människan får människor redskap för att påverka sitt eget välbefinnande, men också för att kunna främja hållbar utveckling.

Syfte

Undervisningen i kursen biologi inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om biologiska sammanhang och mönster. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla nyfikenhet på och intresse för de sammanhang och fenomen i naturen som hela tiden påverkar miljön och allt levande.

Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper om människokroppen och olika faktorer som påverkar hälsan. På så sätt ska eleverna stimuleras att reflektera över samband mellan olika val och deras konsekvenser.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven får möta etiska, estetiska och existentiella perspektiv på frågor som rör människa och natur. Undervisningen syftar till att eleven utvecklar ett kritiskt förhållningssätt till såväl sina egna åsikter och andras argument som till information från olika källor. Eleven ska på så sätt stärka tilltron till sin förmåga att vara delaktig i samtal om aktuella samhällsfrågor.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskap om hur undersökningar i biologi kan göras. På så sätt ska eleven ges möjligheter att ställa frågor om och undersöka ekosystem och hur kroppen fungerar utifrån personliga upplevelser och aktuella händelser.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om biologins begrepp, för att ges förutsättningar att samtala om biologiska frågor i vardagen och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen biologi ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över mönster och strukturer i naturen,
- jämföra och reflektera över samband mellan levnadsvanor, miljö och hälsa,
- genomföra undersökningar i biologi,
- söka, granska och värdera information från olika källor, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

---

² Senaste lydelse SKOLFS 2020:96.

Centralt innehåll**Natur**

- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider.
- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras.
- Livets utveckling och mångfald enligt evolutionsteorin. Naturvetenskapliga teorier om livets uppkomst.
- Ekosystem i närmiljön och hur växter och djur samspelar med varandra och med miljön.
- Fotosyntes och förbränning.
- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för hållbar utveckling.

Kropp och hälsa

- Människokroppens organ, deras namn, placering, utseende och funktion.
- Virus, bakterier, smittspridning och infektioner.
- Hur hälsan påverkas av kost, motion, sömn, sociala relationer, beroendeframkallande medel och förebyggande hälsovård.
- Människans pubertet, sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek, preventivmedel och ansvar.

Biologins metoder och arbetsätt

- Sorteringar, fältstudier och experiment. Planering, utförande och utvärdering.
- Dokumentation och redovisning av sorteringar och undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till biologi, till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet biologi för att till exempel samtala om människa, djur och natur och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav*Kunskapskrav för betyget Godkänt*

Eleven medverkar i att beskriva biologiska samband i naturen. Dessutom medverkar eleven i att beskriva några av människans organ samt ger något exempel på deras funktion och sambanden mellan dem. Eleven bidrar också till resonemang om förebyggande hälsovård.

Eleven deltar i samtal om frågor som rör hälsa, natur och miljö och bidrar då till resonemangen och till att ge några förslag på olika val som kan främja hållbar utveckling. Eleven medverkar också i resonemang om livets uppkomst och utveckling enligt evolutionsteorin.

Eleven medverkar i att genomföra sorteringar, fältstudier och undersökningar.

Eleven medverkar i att hämta information med naturvetenskaplig anknytning från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket och förmåga att kommunicera på engelska. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar sin förmåga att förstå talad och skriven engelska samt sin förmåga att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift. I mötet med talat och skrivet språk ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen.

Genom undervisningen ska eleven få förutsättningar att utveckla sina kunskaper om kulturer och samhällen där engelska används. På så sätt ska undervisningen stimulera elevens intresse för språk och engelsktalande kulturer och förmedla nyttan av språkkunskaper. Eleven ska även ges möjlighet att använda olika verktyg för lärande, förståelse och kommunikation.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- förstå innehållet i talad och skriven engelska, och
- formulera sig och kommunicera på engelska i tal och skrift, och reflektera över livsvillkor och kulturella förhållanden i områden där engelska används.

Centralt innehåll

Tala och samtala

- Vardagliga hälsnings-, avskeds- och artighetsfraser.
- Frågeord, frågor och svar.
- Samtal om ämnen med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.

Lyssna och läsa

- Tydligt talad engelska och enkla texter från olika medier. Texter som är instruerande, informerande, beskrivande och kontaktskapande.
- Berättelser, även i talad och dramatiserad form samt sånger.
- Muntliga och skriftliga meddelanden.

Skriva

- Ord, fraser, beskrivningar och meddelanden.
- Användning av olika digitala verktyg för kommunikation på engelska.

Kultur och samhälle

- Människors livsvillkor, familjeliv och vardag i delar av världen där det engelska språket används.

Kunskapskrav*Kunskapskrav för betyget Godkänt*

Eleven medverkar i att återge huvudsakliga delar av innehållet i talat och skrivet språk som är sammanhängande och består av bekanta ord.

Eleven medverkar i att formulera sig enkelt med ord och fraser i olika situationer.

Eleven medverkar i att skriva enkla ord och fraser. Eleven bidrar till resonemang om livsvillkor, familjeliv och vardag i någon del av världen där det engelska språket används.

Kurs: Fysik**Kurskod: SGRFYS7****Verksamhetspoäng: 150**

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Kunskaper i fysik har stor betydelse för samhällsutvecklingen inom så skilda områden som energiförsörjning, medicinsk behandling och meteorologi. Med kunskaper om energi och materia får människor redskap för att kunna främja hållbar utveckling.

Syfte

Undervisningen i kursen fysik inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om fysikaliska samband och nyfikenhet på och intresse för att undersöka omvärlden.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven får möta etiska, estetiska och existentiella perspektiv på frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle. Därigenom syftar undervisningen till att eleven utvecklar ett kritiskt förhållningssätt till såväl sina egna åsikter och andras argument som till information från olika källor. Eleven ska på så sätt stärka tilltron till sin förmåga att vara delaktig i samtal om aktuella samhällsfrågor.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskap om hur undersökningar i fysik kan göras. På så sätt får eleven möjligheter att ställa frågor om och undersöka fysikaliska företeelser och samband utifrån egna upplevelser och aktuella händelser.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om fysikens begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om fysiken i vardagen och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen fysik ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över fysikaliska samband och frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle,
- genomföra undersökningar i fysik,
- söka, granska och värdera information från olika källor, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Fysiken i naturen

- Solsystemets himlakroppar och deras rörelser i förhållande till varandra. Hur dag, natt, månader, år och årstider kan förklaras.
- Enkla väderfenomen och deras orsaker, till exempel hur vindar uppstår.
- Hur ljud uppstår, breder ut sig och uppfattas av örat.
- Ljusets utbredning från vanliga ljuskällor och hur detta kan förklara ljusområdets och skuggors form och storlek samt hur ljus uppfattas av ögat.

Fysiken i vardagen och samhället

- Tyngdkraft, friktion och jämvikt i vardagssituationer och hur det kan upplevas och beskrivas.
- Elektricitet, dess vardagliga användning och risker.
- Energiflöden mellan föremål som har olika temperatur. Hur man kan påverka energiflödet, till exempel med hjälp av kläder, termos och isolering av hus.
- Kärnkraft, fossila och förnybara bränslen. Deras betydelse för vår energianvändning i samhället och deras för- och nackdelar när det gäller miljön.
- Aktuella samhällsfrågor som rör fysik.

Fysikens metoder och arbetssätt

- Enkla undersökningar i fysik. Planering, utförande och utvärdering.
- Tidmätning på olika sätt.
- Dokumentation och redovisning av undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till fysik, till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet fysik för att till exempel samtala om himlakroppar, energi och miljö och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven deltar i samtal om frågor som rör energi, teknik, miljö och samhälle och bidrar då till resonemangen och till att ge några förslag på olika val som kan främja hållbar utveckling. Eleven medverkar i att beskriva fysikaliska fenomen i naturen. Dessutom bidrar eleven till resonemang om fysikaliska samband i vardagen och samhället.

Eleven medverkar i att genomföra enkla undersökningar i fysik.

Eleven medverkar i att hämta information med naturvetenskaplig anknytning från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Geografi**Kurskod: SGRGE07****Verksamhetspoäng: 150**

Förutsättningarna för liv på jorden är unika, föränderliga och sårbara. Det är alla människors ansvar att förvalta jorden så att hållbar utveckling blir möjlig. Samspelet mellan människan och hennes omgivning har gett upphov till många olika livsmiljöer. Geografi ger kunskap om dessa miljöer och bidrar till förståelse av människors olika levnadsvillkor.

Syfte

Undervisningen i kursen geografi inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden, olika platser, regioner och levnadsvillkor i världen. Därigenom ska undervisningen ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om mänskliga verksamheter och processer i naturen som påverkar jordytans former och mönster. Genom undervisningen ska eleven utveckla kunskaper om hur människa, samhälle och natur samspelar och vilka konsekvenser det får för naturen och människans levnadsvillkor. Vidare ska undervisningen medverka till att eleven utvecklar kunskaper om hur vi kan påverka framtiden i riktning mot en mer acceptabel levnadsmiljö för alla.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar ett rumsligt medvetande genom kunskaper om kartan och om platsers och regioners läge i relation till varandra. Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor och dessas trovärdighet. Den ska också stimulera eleven till att använda ord, begrepp och symboler som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Genom undervisningen i kursen geografi ska eleven ges förutsättningar att utveckla förmågan att

- jämföra och reflektera över olika geografiska förhållanden, platser, regioner och levnadsvillkor,

- reflektera över hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar olika livsmiljöer,
- reflektera över resursanvändning ur perspektivet hållbar utveckling,
- söka information från olika källor och resonera om deras trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Att leva i världen

- Jordens klimat- och vegetationszoner. Hur klimatförhållanden påverkar människans levnadsvillkor. Årstider och väderlek.
- Jordytan och på vilket sätt den formas och förändras av naturens egna processer, till exempel vid jordbävning och vulkanutbrott, men också av människans markutnyttjande, till exempel skogsavverkning.
- Hur val och prioriteringar i vardagen och närmiljön kan påverka miljön och främja hållbar utveckling.
- Klimatförändringar, olika förklaringar till dessa och vilka konsekvenser förändringarna kan få.

Att undersöka verkligheten

- Jordgloben. Kontinenternas och världshavens lägen på jordgloben.
- Namn och läge på länder och platser som är betydelsefulla för eleven.
- Kartan och dess uppbyggnad med färger och symboler.
- Fältstudier för att undersöka natur- och kulturlandskap.
- Metoder för att söka geografisk information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information, såväl med som utan digitala verktyg.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet geografi för att till exempel samtala om markutnyttjande, naturlandskap och hållbar utveckling och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven medverkar i att använda kartor och andra källor för att visa på kontinenter och världshav samt platser och länder med betydelse för eleven. Eleven bidrar till resonemang om olika klimatförhållanden och levnadsvillkor. Eleven medverkar också i att genomföra fältstudier och ger något exempel på en process som formar och förändrar jordytan. Eleven bidrar till resonemang om hur olika klimat påverkar människors levnadsvillkor. I samtal om miljöfrågor med betydelse för eleven bidrar eleven till att ge förslag på olika val som kan främja hållbar utveckling.

Eleven medverkar i att hämta information om geografi från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Livet i hem och hushåll har en central betydelse för människan. Våra vanor påverkar såväl individens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbete i hem och hushåll ger människor viktiga redskap för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val som konsumenter med hänsyn till hälsa, ekonomi och miljö.

Syfte

Undervisningen i kursen hem- och konsumentkunskap inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om och intresse för arbete, ekonomi och konsumtion inom hushållet. I en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar ska eleven ges möjlighet att utveckla ett kunnande som rör mat och måltider. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar tilltron till sin egen förmåga och kreativitet vid matlagning, skapande av måltider och andra uppgifter i hushållet. Därigenom ska elevens förmåga att ta egna initiativ uppmuntras.

Genom undervisningen ska eleven få möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser valen i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om konsumtionens villkor. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att utveckla ett kritiskt förhållningssätt och hantera olika situationer som en konsument kan ställas inför.

Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om, och ges möjlighet att reflektera över, jämställdhet och arbetsfördelning i hushållet. Undervisningen ska även ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om kulturella variationer och traditioner i olika hushåll.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om konsumentfrågor och arbetet i hushållet och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen hem- och konsumentkunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- planera måltider och tillaga mat för olika situationer och sammanhang,
- hantera och lösa praktiska situationer i vardagen,
- värdera val och handlingar i hushållet,
- ha ett reflekterande förhållningssätt vid konsumtion utifrån perspektivet hållbar utveckling, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Mat, måltider och hälsa

- Recept och instruktioner i såväl digitala som andra medier, hur de kan läsas och följas.
- Matlagning och bakning. Hur valet av metod påverkar processen och resultatet.
- Redskap och teknisk utrustning som används vid bakning, matlagning och andra uppgifter i hemmet, till exempel vid inredning, hygien och städning. Hur dessa används på ett säkert och funktionellt sätt.
- Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
- Individuella behov av energi och näring. Hur måltider kan komponeras efter olika behov.
- Hur sambandet mellan matintag och rörelse påverkar kropp och hälsa.
- Hur man kan arrangera måltider för att skapa gemenskap och välbefinnande.

Konsumtion och ekonomi

- Handla över internet, låna pengar, handla på kredit och teckna abonnemang. Digitala betalningssätt.
- Kostnadsberäkningar för boende, mat och fritid.
- Konsumenters rättigheter och skyldigheter.
- Reklamens och mediernas påverkan på individers och grupperns konsumtionsvanor.
- Jämförelser av produkter utifrån kvalitet, miljömärkning och ursprungsmärkning.

Miljö och livsstil

- Hur livsmedel och andra varor produceras och transporteras. Hur det påverkar miljö och hälsa.
- Hur man kan hushålla och ta vara på livsmedel och andra förbrukningsvaror.
- Tvätt och rengöring samt olika rutiner och metoder för detta.
- Arbetsfördelning i hushållet ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Aktuella samhällsfrågor som rör privatekonomi, mat och hälsa.
- Olika mattraditioner, deras ursprung och betydelse.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet hem- och konsumentkunskap som kan användas för att till exempel samtala om konsumentfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav*Kunskapskrav för betyget Godkänt*

Eleven medverkar i att planera och tillaga måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden. I arbetet medverkar eleven i att använda redskap, teknisk utrustning, livsmedel och metoder på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Dessutom bidrar eleven till resonemang om sambanden mellan mat och hälsa.

Eleven medverkar i att utföra vardagliga uppgifter i hushållet. Eleven bidrar också till resonemang om hur olika livsstilar, konsumtionsval och handlingar kan påverka hälsa, miljö och ekonomi och ger något exempel.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Historia

Kurskod: SGRHIS7

Verksamhetspoäng: 150

Människor har i alla tider och i alla samhällen skapat historiska berättelser för att tolka verkligheten. På så sätt har ett historiskt perspektiv gett människan redskap att förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sammanhang som hon ingår i. Det förflutna påverkar våra liv idag och våra val inför framtiden.

Syfte

Undervisningen i kursen historia inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om historiska sammanhang och om hur människor har skapat och förändrat samhällen och kulturer. På så sätt ska eleven ges möjligheter att utveckla sitt historiemedvetande och få perspektiv på det förflutna, nutiden och framtiden.

Vidare ska undervisningen stimulera elevens nyfikenhet på historia och bidra till att eleven utvecklar kunskaper om det förflutna genom historiskt källmaterial och möten med platser och människors berättelser. Undervisningen ska på så sätt ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska händelser, aktörer och tidsperioder.

Genom undervisningen i kursen historia ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över olika historiska händelser, aktörer och tidsperioder,
- reflektera över hur historien har påverkat vårt sätt att leva i dag,
- söka information från olika källor och resonera om dess trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Historiska skeenden

- Historiska aktörer, händelser och tidsperioder i Sverige från forntid till nutid.

Historia och nutid

- Några upptäcktsresor och deras betydelse för nutiden.
- Andra världskriget och hur det har påverkat och fortfarande påverkar människor och stater samt förtryck, folkfördrivningar och folkmord, däribland Förintelsen.

- Vad historiska källor kan berätta om människors olika levnadsvillkor i olika tider och i skilda delar av världen, till exempel om högkulturer, kolonisation och slaveri.

Historiska begrepp

- Historiska spår och hur de kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, uttryck och begrepp.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven visar på historiska händelser med hjälp av tidslinjer och bidrar till resonemang om olika händelser och aktörer i Sverige från forntid till nutid. Dessutom bidrar eleven till resonemang om orsaker till och följder av andra världskriget samt om förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Eleven bidrar också till resonemang om människors levnadsvillkor under olika tider och på skilda platser i världen. Eleven bidrar till resonemang om historiska händelser i världen av betydelse för vår tid.

Eleven medverkar i att hämta information om historia från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Kemi

Kurskod: SGRKEM7

Verksamhetspoäng: 150

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Kunskaper i kemi har stor betydelse för samhällsutvecklingen inom så skilda områden som hälsa, resurshushållning, materialutveckling och miljöteknik. Med kunskaper om materiens uppbyggnad och oförstörbarhet får människor redskap för att kunna främja hållbar utveckling.

Syfte

Undervisningen i kursen kemi inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om kemiska samband och nyfikenhet på och intresse för att undersöka omvärlden.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven får möta etiska, estetiska och existentiella perspektiv på frågor som rör energi, miljö, hälsa och samhälle. Därigenom syftar undervisningen till att eleven utvecklar ett kritiskt förhållningssätt till såväl sina egna åsikter och andras argument som till information från olika källor. Eleven ska på så sätt stärka tilltron till sin förmåga att vara delaktig i samtal om aktuella samhällsfrågor.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskap om hur undersökningar i kemi kan göras. På så sätt ska eleven ges möjligheter att ställa frågor om och undersöka kemiska processer och materiens egenskaper och uppbyggnad utifrån personliga upplevelser och aktuella händelser.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar kunskaper om kemins begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om kemin i vardagen och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kemi ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över kemiska samband och frågor som rör energi, miljö, hälsa och samhälle,
- genomföra undersökningar i kemi,
- söka, granska och värdera information från olika källor, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Kemin i naturen

- Vattnets egenskaper och kretslopp.
- Luftens egenskaper och sammansättning. Några kemiska processer i mark, luft och vatten ur miljö- och hälsosynpunkt.
- Fotosyntes, förbränning och några andra grundläggande kemiska reaktioner.

Kemin i vardagen och samhället

- Kretslopp, till exempel råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen.
- Hur material och föremål kan sorteras och delas in efter till exempel hårdhet, struktur, färg, magnetism, ledningsförmåga och om de flyter eller sjunker i vatten.
- Matens innehåll och näringsämnenas betydelse för hälsan.
- Vanliga kemikalier i hemmet och samhället. Hur de används och vilken påverkan de kan ha på hälsan och miljön samt hur de är märkta och bör hanteras.

Kemins metoder och arbetssätt

- Enkla undersökningar i kemi. Planering, utförande och utvärdering.
- Dokumentation och redovisning av undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till kemi, till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet kemi för att till exempel samtala om kemiska processer, naturresurser och material och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven deltar i samtal om frågor som rör energi, miljö, hälsa och samhälle och bidrar då till resonemangen och till att ge förslag på olika val som kan främja hållbar utveckling. Eleven medverkar i att beskriva kemiska samband i naturen. Dessutom bidrar eleven till resonemang om ämnen, material och kemiska processer i vardagen och samhället.

Eleven medverkar i att genomföra enkla undersökningar i kemi.

Eleven medverkar i att hämta information med naturvetenskaplig anknytning från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Matematik**Kurskod: SGRMAT7****Verksamhetspoäng: 600**

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhälls-, sociala, tekniska och digitala utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivets många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetslivet samt inom olika ämnesområden.

Den ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och en tilltro till sin egen förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om grundläggande matematiska metoder och hur dessa kan användas för att besvara frågor i vardagliga situationer. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar ett kritiskt förhållningssätt i situationer där det finns behov av att göra överväganden om matematisk rimlighet.

Eleven ska genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digitala verktyg och programmering för att kunna undersöka problemställningar och matematiska begrepp, göra beräkningar och för att presentera och tolka data. Vidare ska undervisningen i matematik bidra till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om matematik och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

- lösa matematiska problem,
- använda matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- reflektera över rimlighet i situationer med matematisk anknytning, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Taluppfattning och tals användning

- Naturliga tal och hur de storleksordnas, jämförs och delas upp, samt hur de används för att ange antal och ordning.
- Naturliga tal och hur de uttrycks och visas med ord, konkret material, symboler, bilder och på tallinje.
- De fyra räknesätten och hur de kan uttryckas och visas med ord, konkreta material, bilder och symboler.
- Centrala metoder för de fyra räknesätten vid överslagsberäkning, huvudräkning, samt vid beräkningar med skriftliga metoder och digitala verktyg. Metodernas användning i olika situationer.
- Tal i decimal- och bråkform och deras användning i vardagliga situationer.
- Negativa tal och deras användning i konkreta och vardagliga situationer, till exempel vid mätning av temperatur.
- Begreppet procent och hur det används och uttrycks.
- Rimlighetsbedömning i vardagliga situationer.

Algebra

- Likhetstecknets innebörd.
- Hur symboler kan användas för att beteckna till exempel förflyttning eller ett obekant tal.
- Hur mönster i talföljder och geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.
- Hur algoritmer kan skapas och användas vid programmering. Programmering i visuella programmeringsmiljöer.

Problemlösning

- Strategier för problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Tid och pengar

- Enheter och uttryck för tid.
- Mäta och uttrycka tid, däribland med klocka.
- Pengars värde och användning och hur de kan växlas. Digitala betalningsätt.

Sannolikhet och statistik

- Sannolikhet, chans och risk grundat på observationer, simuleringar, experiment eller statistiskt material från vardagliga situationer. Jämförelser av sannolikheten vid olika slumpmässiga försök.

- Undersökningar i olika situationer. Tabeller och diagram och hur de kan användas för att sortera data och beskriva resultat från undersökningar, såväl med som utan digitala verktyg. Hur information kan avläsas ur tabeller och diagram.

Geometri

- De geometriska objekten cirkel, kvadrat, rektangel och triangel. Hur de avbildas och beskrivs, såväl med som utan digitala verktyg.
- Geometriska begrepp, till exempel längd, bredd och höjd.
- Mätning och uppskattning av längd, volym och massa med vanliga måttenheter.
- Proportionella samband, däribland begreppen dubbelt och hälften.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet matematik som kan användas för att till exempel beskriva matematiska problem och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven medverkar i att lösa enkla problem och anger egna förslag till lösningar. Eleven medverkar också i att hämta och avläsa matematisk information från olika källor. Eleven bidrar till att beskriva informationen i tabeller och diagram.

Eleven läser, skriver och storleksordnar naturliga tal. Dessutom medverkar eleven i att beräkna och lösa enkla rutinuppgifter. Eleven bidrar till att uppskatta, mäta och avläsa sträckor, massor och volymer och till att storleksordna enheterna. Eleven medverkar i att mäta och uttrycka tid. Dessutom bidrar eleven till att redogöra för pengars värde och användning.

Eleven bidrar till resonemang om rimlighet i matematisk information. Eleven bidrar också till att värdera rimligheten i egna beräkningar och lösningar.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Religionskunskap

Kurskod: SGRREL7

Verksamhetspoäng: 150

Människor har i alla tider och i alla samhällen försökt förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sociala sammanhang som de ingår i. Religioner och andra livsåskådningar är därför centrala inslag i den mänskliga kulturen. I dagens samhälle är kunskaper om religioner och andra livsåskådningar viktiga för att skapa ömsesidig förståelse mellan människor.

Syfte

Undervisningen i kursen religionskunskap inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar kunskap om och förståelse för hur kristna traditioner har påverkat det svenska samhället och dess värderingar. Vidare ska undervisningen stimulera eleven att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor. Genom undervisningen ska eleven också stimuleras till att använda ord, begrepp och symboler som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om religioner och andra livsåskådningar.

Genom undervisningen i kursen religionskunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över kristendomen, andra religioner och andra livsåskådningar,
- reflektera över hur religioner har påverkat och påverkar skeenden i samhället,
- reflektera över livsfrågor och moraliska dilemman,
- söka information från olika källor och resonera om deras trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Religioner och andra livsåskådningar

- Kristendomen i Sverige. Från enhetskyrka till religiös mångfald, andra livsåskådningar och sekularisering.
- Centrala tankegångar i religionerna kristendom, islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Religiöst motiverade levnadsregler, ritualer, högtider, symboler och berättelser inom kristendom, judendom och islam.

Identitet och livsfrågor

- Livsfrågor som är betydelsefulla för eleven, till exempel identitet, livsstil, könsroller, relationer och kärlek.
- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler som kan användas i samtal om religioner och andra livsåskådningar.

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven bidrar till resonemang om kristendomen och några andra religioner och ger exempel på likheter och skillnader mellan religionerna. Eleven medverkar i att beskriva och jämföra religionens betydelse i Sverige historiskt och i dag.

Eleven medverkar i samtal om olika livsfrågor och moraliska dilemman. Dessutom bidrar eleven till resonemang om vad religion och andra livsåskådningar kan betyda för människor.

Eleven medverkar i att hämta information om religioner och andra livsåskådningar från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Kurs: Samhällskunskap**Kurskod: SGRSAM7****Verksamhetspoäng: 150**

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. Kunskap om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss i en komplex värld och ta ansvar för vårt handlande. Det är alla människors ansvar att utveckla ett samhälle som präglas av demokratiska värden och förvalta jorden på ett sätt som främjar hållbar utveckling.

Syfte

Undervisningen i kursen samhällskunskap inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer, värden och arbetssätt. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att reflektera över värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Genom undervisningen ska eleven stimuleras att engagera sig och uttrycka sig i olika sammanhang. Därigenom ska undervisningen bidra till att stärka elevens tilltro till sin förmåga att delta i samtal om samhällsfrågor och förmåga att fatta beslut om de tjänster och den service som samhället erbjuder. Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor och hur man kan hantera information i vardags-, samhälls- och arbetslivet samt vid studier. Den ska också stimulera eleven till att använda ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om samhällsfrågor.

- reflektera över demokratiska grundläggande värden, principer och arbets-sätt,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i aktuella samhällsfrågor,
- jämföra och värdera tjänster och service som samhället erbjuder,
- använda digitala verktyg för att utföra ärenden och nyttja tjänster,
- söka information från olika källor och resonera om deras trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord och begrepp.

Centralt innehåll

Att leva tillsammans

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i de-mokratiska samhällen.
- Samhällets behov av lagstiftning. Några lagar och påföljder.
- Normer och regler. Konsekvenser av egna och andras handlingar och ställningstaganden.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunika-tion samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.
- Politiska val och partier i Sverige. Riksdag och regering och deras olika uppdrag. Individens och gruppernas möjligheter att påverka beslut och sam-hällsutveckling, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering, och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomlig-gande programmering.

Att leva i Sverige

- Immigration och emigration till och från Sverige förr och nu, samt dess betydelse för kulturer och samhällen.
- Samhällsfunktioner och samhällsservice i närsamhället, till exempel lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), räddningstjänst, sjukvård, fritids- och kulturutbud.
- Yrken och verksamheter i samhället. Entreprenörskap.

Att leva i världen

- Grundläggande mänskliga rättigheter, till exempel alla människors lika värde.

Att undersöka verkligheten

- Metoder för att söka information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information, såväl med som utan digitala verktyg.
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i såväl digitala som andra medier. Hur man kan urskilja budskap, avsändare och syfte.
- Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet samhällskunskap som kan användas för att till exempel samtala om samhällsfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven medverkar i att beskriva demokratibegreppet, politiska val och styrelsesätt i Sverige. Eleven bidrar till resonemang om mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Eleven ger exempel på olika lagar och regler i samhället och bidrar till resonemang om varför de kan behövas. I diskussioner om aktuella samhällsfrågor medverkar eleven i att framföra argument. Dessutom ger eleven exempel på samhällsservice, yrken och verksamheter i samhället och bidrar till resonemang om deras funktion och hur de kan användas.

Eleven medverkar i att hämta information om samhället från olika källor och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Eleven använder några ämnesspecifika ord och begrepp.

Kurs: Svenska

Kurskod: SGRSVE7

Verksamhetspoäng: 1000

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Undervisningen i kursen svenska inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om det svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera och anpassa sitt språk till olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar tal, skrift och andra kommunikationsformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin läsförmåga och sitt intresse för att läsa och skriva.

Genom undervisningen ska eleven få möta och utveckla kunskaper om och uttrycka sig genom litteratur, bild, film, teater, drama och andra kommunikationsformer. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om och tilltro till sin förmåga att formulera och uttrycka sina åsikter och tankar. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sitt språk och sin förståelse för omvärlden och tar ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar och fördjupar sin ord- och begreppsförståelse. Vidare ska undervisningen ge eleven möjligheter att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor. Eleven ska också stimuleras att utveckla förmågan att använda digitala verktyg.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- läsa, förstå och reflektera över olika texter,
- skriva texter för olika syften och mottagare,
- bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier, och
- söka och värdera information från olika källor.

Centralt innehåll

Tala, lyssna och samtala

- Hur man kan använda omskrivningar och visuell förstärkning, till exempel bilder och tecken, för att förstå och göra sig förstådd.
- Kommunikation för olika syften. Hur argument, åsikter och intressen kan uttryckas.
- Kommunikations- och samtalsregler i olika sammanhang, även i digitala medier med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter.
- Skiljetecken och stavning.
- Strategier för att skriva olika typer av texter. Hur man kan anpassa innehåll till olika mottagare samt bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Alfabetisk ordning. Digitala såväl som tryckta ordböcker och innehållsförteckningar.
- Digitala verktyg, bland annat bildstöd, talsyntes och stavningshjälp.

Texter

- Skönlitteratur och andra texter i såväl tryckta som digitala medier, till exempel lyrik och dramatik.
- Berättande texters budskap och uppbyggnad med till exempel miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några författare.
- Beskrivande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar och recept, såväl med som utan digitala verktyg.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man kommunicerar med och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett debattinlägg i sociala medier och att skriva en nyhetsartikel.
- Ord, symboler, begrepp och kroppsspråk som kan användas för att uttrycka budskap och känslor.
- Variationer i det svenska språket, till exempel slanguttryck och dialekter.
- Ordspråks och metaforers betydelse i texter och dagligt tal.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för betyget Godkänt

Eleven samtalar om varierande ämnen i olika sammanhang. I samtalen lyssnar eleven till andras åsikter och bidrar till att framföra egna åsikter och argument. Eleven bidrar till att anpassa sitt språk till olika mottagare och situationer. Dessutom medverkar eleven i att planera och genomföra muntliga presentationer.

Eleven skriver enkla texter med flera meningar och tydligt innehåll och bidrar till att anpassa texterna till mottagare och syfte. Dessutom medverkar eleven i att strukturera texterna. Eleven skriver för hand eller med digitala verktyg.

Eleven läser enkla texter från olika genrer. Eleven medverkar i att jämföra och beskriva olika sorters texter. Eleven bidrar också till resonemang om budskap och handling i olika texter.

Eleven medverkar i att hämta information från olika källor och medier och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Kurs: Svenska som andraspråk**Kurskod: SGRSVA7****Verksamhetspoäng: 1000**

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om det svenska språket. Genom undervisningen, som utgår från ett andraspråksperspektiv, ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera och anpassa sitt språk till olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Eleven ska även ges möjlighet att utveckla olika strategier för hur man lär sig språk samt strategier för att stödja den egna kommunikationen. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar tal, skrift och andra kommunikationsformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin läsförmåga och sitt intresse för att läsa och skriva på svenska.

Genom undervisningen ska eleven få möta, utveckla kunskaper om och uttrycka sig genom litteratur, bild, film, teater, drama och andra kommunikationsformer. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om och tilltro till sin förmåga att formulera och uttrycka sina åsikter och tankar. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sitt språk och sin förståelse för omvärlden och tar ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar och fördjupar sin ord- och begreppsförståelse. Vidare ska undervisningen ge eleven möjligheter att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor. Eleven ska också stimuleras att utveckla förmågan att använda digitala verktyg.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- läsa, förstå och reflektera över olika texter,
- skriva texter för olika syften och mottagare,
- bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier, och
- söka och värdera information från olika källor.

Centralt innehåll

Tala, lyssna och samtala

- Hur man kan använda omskrivningar och visuell förstärkning, till exempel bilder och tecken, för att förstå och göra sig förstådd.
- Kommunikation för olika syften. Hur argument, åsikter och intressen kan uttryckas.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.
- Uttal, satsmelodi och sambandet mellan betoning och betydelse i det svenska språket.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter.
- Skiljetecken och stavning.
- Strategier för att skriva olika typer av texter. Hur man kan anpassa innehåll till olika mottagare samt bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Alfabetisk ordning. Digitala såväl som tryckta ordböcker och innehållsförteckningar.
- Digitala verktyg, bland annat bildstöd, talsyntes och stavningshjälp.

Texter

- Skönlitteratur och andra texter i såväl tryckta som digitala medier, till exempel lyrik och dramatik.
- Berättande texters budskap och uppbyggnad med till exempel miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några författare.
- Beskrivande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar och recept, såväl med som utan digitala verktyg.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man kommunicerar med och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett debattinlägg i sociala medier och att skriva en nyhetsartikel.
- Ord, symboler, begrepp och kroppsspråk som kan användas för att uttrycka budskap och känslor.
- Variationer i det svenska språket, till exempel slanguttryck och dialekter.
- Ordspråks och metaforers betydelse i texter och dagligt tal.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav*Kunskapskrav för betyget Godkänt*

Eleven samtalar om varierande ämnen i olika sammanhang. I samtalen lyssnar eleven till andras åsikter och bidrar till att framföra egna åsikter och argument. Eleven bidrar till att anpassa sitt språk till olika mottagare och situationer. Dessutom medverkar eleven i att planera och genomföra muntliga presentationer.

Eleven skriver enkla texter med flera meningar och tydligt innehåll och bidrar till att anpassa texterna till mottagare och syfte. Dessutom medverkar eleven i att strukturera texterna. Eleven skriver för hand eller med digitala verktyg.

Eleven läser enkla texter från olika genrer. Eleven medverkar i att jämföra och beskriva olika sorters texter. Eleven bidrar också till resonemang om budskap och handling i olika texter.

Eleven medverkar i att hämta information från olika källor och medier och för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans.

Kurs: Teknik

Kurskod: SGRTEK7

Verksamhetspoäng: 150

Tekniska lösningar har i alla tider varit betydelsefulla för människan och för samhällets utveckling. Drivkrafterna bakom teknikutvecklingen har ofta varit en strävan att lösa problem och uppfylla mänskliga behov. I vår tid ställs allt högre krav på tekniskt kunnande i vardags- och arbetslivet och många av dagens samhällsfrågor och politiska beslut rymmer inslag av teknik. För att förstå teknikens roll för individen, samhället och miljön behöver den teknik som omger oss göras synlig och begriplig.

Syfte

Undervisningen i kursen teknik inom kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om tekniska lösningar i vardagen, hur de fungerar och kan användas. Undervisningen syftar också till att stimulera elevens intresse för teknik.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kan lösa problem och uppfylla behov med hjälp av teknik. Eleven ska även ges förutsättningar att pröva egna tekniska idéer och hitta lösningar. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om och erfarenheter av hur redskap och teknisk utrustning används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. På så sätt ska eleven ges möjlighet att stärka tilltron till sin förmåga att använda teknik för att lösa vardagliga problem och tillfredsställa olika behov.

I teknikundervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla medvetenhet om att teknisk verksamhet och den egna användningen av tekniska lösningar har betydelse för och påverkar människan, samhället och miljön. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt till tekniska lösningar. Eleven ska även ges möjlighet att utveckla kunskaper om teknikens historiska utveckling för att bättre förstå framväxten av dagens teknik.

Vidare ska undervisningen i teknik bidra till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp och uttrycksformer. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om teknik och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen teknik ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över tekniska och digitala lösningar i vardagen utifrån ändamålsenlighet och funktion,
- identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar,

- hantera redskap och teknisk utrustning på ett säkert och ändamålsenligt sätt,
- värdera konsekvenser av olika teknikval för individ, samhälle och miljö, och
- använda teknikrådets ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Tekniska lösningar

- Tekniska lösningar inom kommunikations- och informationsteknik för utbyte av information, till exempel datorer, internet och mobiltelefoni. Hur datorer styrs av program och kan kopplas samman i nätverk.
- Tekniska lösningar där människan härmat naturen, till exempel kardborren som förebild för kardborrebandet.
- Föremål som består av rörliga delar och hur de rörliga delarna är sammanfogade med hjälp av olika mekanismer för att uppnå en viss funktion, till exempel husgeråd av olika slag eller delar på en cykel.
- Hur vanliga och hållfasta konstruktioner är uppbyggda.
- Material som används i olika konstruktioner och deras egenskaper.
- Tekniska lösningar som utnyttjar elkomponenter och enkel elektronik för att åstadkomma ljud, ljus eller rörelse, till exempel ficklampa och ringklocka.

Strategier för att hantera och utveckla tekniska lösningar

- Egna konstruktioner med tillämpningar av hållfasta och stabila strukturer och mekanismer och elektriska kopplingar.
- Att styra egna konstruktioner eller andra föremål med programmering.
- Dokumentation med förklarande ord och begrepp, till exempel i form av enkla skisser, bilder och med fysiska och digitala modeller.
- Användning av redskap och teknisk utrustning för kommunikation, informationssökning och tjänster av olika slag i samhället. Hur de används på ett ändamålsenligt sätt.
- Instruktioner och manualer för redskap och teknisk utrustning aktuella för eleven.

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Tekniska system i hem och samhälle, till exempel nätverk för datakommunikation, vatten- och avloppssystem samt system för återvinning.
- Föremål i elevens vardag. Hur de är anpassade efter människans behov och har förändrats över tid.
- Säkerhet vid teknikanvändning, till exempel när man hanterar elektricitet.
- Säkerhet vid teknikanvändning, till exempel vid överföring av information och användande av olika tjänster i digitala miljöer.
- Olika sätt att hushålla med resurser i närmiljön, till exempel energi och vatten.
- Hjälpmedel och hur de är anpassade efter människors olika behov.
- Hur teknik ingår i och förändrar förutsättningar för olika yrken och inom alla samhällsområden.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler för att benämna och samtala om tekniska lösningar.

Kunskapskrav*Kunskapskrav för betyget Godkänt*

Eleven bidrar till resonemang om hur några tekniska lösningar i vardagen är konstruerade för att uppnå ändamålsenlighet och funktion. Dessutom medverkar eleven i att undersöka och beskriva föremål med rörliga delar och bidrar till resonemang om hur de är konstruerade och fungerar.

Utifrån instruktioner eller förebilder medverkar eleven i att genomföra enkla konstruktionsarbeten där olika principer tillämpas. Eleven bidrar också till resonemang om de använda materialens egenskaper och hur de sammanfogas.

Eleven medverkar i att använda redskap och teknisk utrustning för kommunikation, informationssökning och andra användningsområden på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

Eleven bidrar till resonemang om hur olika val av tekniska lösningar kan få olika konsekvenser för individ, samhälle och miljö.

Eleven använder några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.